

ASSOCIACIÓ DE COL·LECCIONISTES DE TERRASSA

BUTLLETÍ
500
1966
2017

BUTLLETÍ INFORMATIU

GENER – FEBRER 2017

Any XLX Núm. 500

INCLOU SEPARATA COL·LECCIONABLE NÚM. 221
ESTABLECIMIENTOS ARMENGOL, SL.

EXPOSICIONS

EXPOSICIÓ

L'ILLA DEL TRESOR
Col·lecció d'Antoni Poch i Comas

Del 25 de gener al 7 d'abril del 2017

A la seu de l'entitat, Rambla d'Egara 340, 2a
Centre Cultural Terrassa

divendres i divendres de 6 a 9 de la tarda

divers dies i horari, preu normal i reduït al telèfon: 93 531 712

COL·LECCIONISTES DE TERRASSA

EDITORIAL

Bon any 2017 en llibertat, pau i democràcia.

Contents, molt contents d'haver arribat a publicar aquest Butlletí que esteu llegint, el número 500. Poca broma, els qui els han fet saben la feina que comporta i els que no ho sabeu sou convidats a implicar-vos-hi.

Esperem arribar al 1.000 com ens desitja en la seva felicitació el president de l'ANE (Associació Numismàtica Europea). També volem, si ens ho permeten, ajudant-nos mínimament, seguir fomentant el col·leccionisme a la ciutat i a arreu. L'alcalde de Terrassa ens ho demana i ens reconeix la feina feta. Gràcies Jordi Ballart, procurarem i lluitarem per seguir fent, millorant-la si cal, la nostra feina. Els nostres veïns, de Sabadell estant, rivalitat a part, –per ser més precisos el consoci sabadellenc president de la Societat Catalana d'Estudis Numismàtics de l'Institut d'Estudis Catalans– ens felicita també. A tots moltes, moltes gràcies. Sabem que no estem sols en el món del col·leccionisme i de la cultura, malgrat que massa vegades en ho sembla i en tenim prou arguments. Ho hem dit ja en algunes editorials de Butlletins anteriors. El país ha arribat on és mercès a l'esforç de milers, centenars de milers de ciutadans anònims que fomenten la cultura per tal que no s'aturi. Ara només demanem que les diferents administracions, totes, treguin el fre de mà i ens ajudin com creiem merèixer. Els socis per mor de l'edat i de l'economia se'ns redueixen i ho passem malament, ens costa pagar el lloguer de la seu, tirar endavant, arrosseguem l'ala perdigonada. Hem après a fer miracles, allò de la multiplicació dels pans i els peixos de l'Evangeli... però és que ja no ens queden pans ni peixos, això sí, mantenim l'esperança oberta a tot per aquest 2017. Esperem veure-la acompanyada.

I ara, estimats consocis i amics, fruïu d'aquest Butlletí a tot color, com a excepció per a aquest número 500 imprès en paper. Les vinyetes de Ricardo Alavedra que il·lustren les diferents pàgines són també un motiu de celebració afegit per a celebrar aquest 500 que ja esteu llegint. Gràcies a tots els qui heu fet possible assolir aquesta fita.

Bonica capçalera de carta de finals del segle XIX

FIRA-MERCAT D'INTERCANVI, PROMOCIÓ DEL COL·LECCIONISME I ANTIGUITATS

Al pati històric del Museu Nacional de la Ciència i la Tècnica de Catalunya

Tots els dissabtes de 10 a 14 h

Rambla d'Egara, 270 TERRASSA
GRS: N - 41° 33' 58" E - 01° 00' 27"

COL·LECCIONISTES DE TERRASSA

MUSEU NACIONAL DE LA CIÈNCIA I LA TÈCNICA DE CATALUNYA

www.colleccionistesgrupterrassa.wordpress.com

ENCORATJAMENTS REBUTS EN MOTIU D'AQUEST BUTLLETÍ NÚM. 500

De Jordi Ballart i Pastor, Alcalde de Terrassa

El col·leccionisme és una de les facetes de la vida cultural i associativa de la nostra ciutat i ens aporta riquesa, oportunitats per compartir interessos i també moltes agradables sorpreses. Les persones que viuen, amb major o menor intensitat, la passió pel col·leccionisme ens permeten viure i veure la vida des d'un punt de vista molt enriquidor: el de la col·lecció d'objectes que expliquen una història. No importa que es tracti de sobres de sucre, monedes, segells, llibres o objectes valuosos: cada col·lecció particular és una visió d'un món, un retrat d'un temps, d'una manera de viure, a través de coses que tenen un missatge per explicar-nos.

Crec que cal inscriure el col·leccionisme en aquestes coordenades, i considerar-lo com el que realment és: part del patrimoni cultural d'una ciutat o d'un país, forjat per persones apassionades, inquietes i molt constants, que saben cap a on van, que volen compartir els seus petits o grans tresors i que gaudeixen i fan gaudir als altres. El col·leccionisme és una de les nostres riqueses ocultes i forma part, sens dubte, de la història i dels testimonis que ens permeten escriure i entendre el nostre passat personal, familiar i col·lectiu.

L'Associació de Col·leccionistes de Terrassa, que té ja en marxa la publicació d'una molt esperada història de l'entitat, se situa així com una xarxa i una referència imprescindible per a les persones que senten la passió del col·leccionisme a Terrassa i com una finestra oberta a la història que ens explica l'evolució de la ciutat i del món a través d'activitats públiques i de col·leccions privades que seria un plaer conèixer més a fons.

Bones festes i bon any nou a totes i tots !

De Josep Pellicer, President d'ANE (Associació Numismàtica Europea)

Amics de l'associació Col·leccionistes de Terrassa (fins fa ben poc Grup Filatèlic Numismàtic i de Col·leccionisme de Terrassa).

Ens assabentem de la propera aparició del vostre Butlletí amb el núm. 500. Aquesta és una nova important per la seva longevitat. Cinc-cents butlletins dedicats al tema del col·leccionisme tan arrelat a la nostra terra, a Catalunya mereixen ésser subratllats.

Des de la nostra perspectiva netament col·leccionista i també humana us desitgem que arribeu a publicar el núm. 1000 i que nosaltres hi siguem per poder-vos felicitar novament amb tot l'afecte.

De Xavier Arce i Jaén, President del Cercle Filatèlic i Numismàtic de Barcelona

Benvolguts amics, des del Cercle Filatèlic i Numismàtic de Barcelona volem felicitar-vos per la propera publicació del número cinc-cents, desitjant que aquest Butlletí Informatiu, amb tants temes diferents, segueixi difonent articles de tanta qualitat i varietat com fins ara. Desitjant-vos moltíssims anys més de publicacions i activitats diverses. Felicitat 2017 i endavant.

De Miquel de Crusafont i Sabaté, President de la Societat Catalana d'Estudis Numismàtics (Institut d'Estudis Catalans)

És un fet evident que els temps no són favorables a l'associacionisme. En el segle de la comunicació, la gent està més incomunicada que mai i no és pas infreqüent veure una parella d'enamorats, cadascun amorrat al seu mòbil.

En el camp del col·leccionisme veiem com l'abans totpoderosa ANE, que va arribar a tenir 5.000 socis ara llangueix i s'ha venut el local o el Cercle i l'Associació de Sabadell, tambalejant vora de l'abisme.

Dos factors penso que són fonamentals per a la viabilitat actual de les associacions. D'una banda un plantejament adient als temps que vivim i de l'altra un equip actiu, amb ganes de tirar endavant i sense cap voluntat de comptar les hores esmerçades. En aquest sentit penso que cal esmentar dos casos d'èxit evident. D'una banda el Club de Col·leccionisme de Mallorca i de l'altra l'Associació de Terrassa. Ambdues han fet, penso, una aposta intel·ligent pel que fa a la línia: abandonar l'especialització (filatèlia, numismàtica o les dues coses), abandonar l'abast universal i centrar-se en el potencial de la pròpia ciutat i obrir-se a tots els camps del col·leccionisme. Això, naturalment, acompanyat d'una activitat suficient, que faci abandonar, ni que sigui per una estona, el sofà televisiu o de *tablet* i ens faci avinent de trobar-nos amb uns afectes comuns. I això vol dir un equip amb ganes de treballar. I el número 500 del butlletí em penso que en dona fe. Quan els integrants d'una Junta es creuen possessors de cadires nobiliàries en comptes de llocs des dels que cal treballar, l'Associació camina ràpidament cap a l'extinció.

Des de la Societat Catalana d'Estudis Numismàtics que crec que també és un model d'èxit, aplegant, en el seu cas, els estudiosos i el col·leccionisme il·lustrat, en el camp de la numismàtica, expressem la nostra més cordial felicitació als amics terrassencs... encara que jo, personalment, sigui, ja m'ho disculpareu, de la seva irreductible rival sabadellenca.

NOTÍCIES DE DINS

QUÈ DIR SOBRE AQUEST BUTLLETÍ

El núm. 1 de la, aleshores *Circular Informativa* el vam fer el mes de març de l'any 1966, sortirà reproduïda al llibre de la història de l'associació que presentarem properament. Aquesta 1a etapa va acabar amb el número 72 el mes d'agost de l'any 1972, la impressió era en ciclostil a la mida de un DIN A4. El mateix setembre del 1972 va continuar l'edició també ciclostilada però amb un coberta impresa i en color, així fins el número 129 de novembre-desembre del 1979. El gener del 1980 segueixen les edicions, però ara impreses en fotocòpia fins al número 471 l'any 2011. La mida d'aquestes *Circular Informativa* era A5 i constava de 4 pàgines. D'aleshores ençà, a partir del número 472 es va optar per canviar el nom pel de *Butlletí Informatiu* de periodicitat bimensual, llevat dels mesos de juliol i agost, a mida DIN A4 i amb 8 o 12 pàgines segons es necessiti. S'acompanya d'una Separata col·leccionable a mida DIN A5. A partir d'aquest número 473 el *Butlletí Informatiu* obté el Número Internacional Normalitzat de Publicacions en Sèrie (ISSN) i és consultable per Internet. Cal dir que el formatat del Butlletí és a tot color, tot i que la impressió habitual és en blanc i negre. Excepcionalment, i per a aquest número 500, l'edició en paper serà també en color.

LA SORT

Ha volgut que la panera sortejada amb la llumineta anés a parar al soci Antoni Soler i Tugues que havia apostat pel número 13, que ajudi a ell i la seva família a assaborir encara més les festes .

El número de loteria d'enguany, el 68.858 no ens ha volgut afavorir ni en temps de suposat diàleg amb el govern de Madrid. En qualsevol cas siguem feliços amb el que tenim, sobretot salut, no té preu! Ja ho sabeu fa anys que a Madrid es queden tot el que poden, enguany fins i tot el primer premi de la històrica loteria de Nadal.

LES VINYETES DE RICARDO ALAVEDRA

Ricardo Alavedra ha col·laborat en aquest Butlletí núm. 500 amb l'aportació d'un seguit de vinyetes al·lusives al món del col·leccionisme que inserim aleatòriament en totes i cadascuna de les seves pàgines. Alavedra ha desenvolupat la seva carrera professional de la mà de Mario Eskenazi desenrotllant projectes creatius d'identitat corporativa, gràfica editorial, packaging, disseny d'exposicions i senyalització corporativa per l'Ajuntament de Barcelona (Barcelona Neta, Barcelona Medi Ambient, Barcelona Activa, Fòrum 2004), Grup Banc Sabadell, Arbora & Ausonia, Agrolimen, Damm, Danone, Grup Tragaluz, Generalitat de Catalunya (Cd'A Sta Mònica, Palau Robert) o Santa Eulàlia entre d'altres. Des de 2013 té

LA FESTA DE NADAL

El propassat dia 14 de desembre vàrem celebrar a la nostra seu social la tradicional Festa Nadalena. Ja feia uns dies que el pessebre hi havia quedat instal·lat. Enguany, i coincidint amb l'exposició de goigs escrits per Mn. Sebastià Codina, estava ambientat en una de les maquetes que ell mateix ha anat construint des de fa uns quants anys. Es tracta d'una aconseguida maqueta de l'església de Sant Miquel del conjunt de la Seu d'Ègara. A la seva porta principal, les figures del naixement de Jesús ens recorden el moment fonamental que aquests dies celebra la tradició cristiana. Després

l'estudi al centre de Terrassa on treballa en la identitat gràfica i disseny digital per l'Ajuntament d'Artà a Mallorca, UIC Barcelona Universitat Internacional de Catalunya, Banc Sabadell, Acordia ACR, Mediapro, Procter & Gamble, Fundació Puig, Museu Picasso, Fundació La Caixa, Festival de Jazz Terrassa 2016 i un llarg etcètera. Des d'aquí les nostres més expressives gràcies per la seva col·laboració amb motiu d'aquest Butlletí núm. 500 que tant ens omple de goig haver-hi arribat.

de la benvinguda a l'acte expressada pel nostre president Miquel Paraira, i, com és habitual en els darrers anys, el cor de la parròquia de Sant Josep de la nostra ciutat, sota la direcció d'Esperança Puig, ens va oferir un escollit repertori de cançons religioses i nades, des dels habituals Santa Nit i El rabadà fins al famós Tamborilero, esplèndidament interpretat per un dels solistes del cor. La festa va acabar amb el tradicional refrigeri i copa de cava, moments en que, en bona companyia de socis i cantaires, tots ens vàrem desitjar molt bones festes.

Francesc Comellas

L'ILLA DEL TRESOR, LA PROPERA EXPOSICIÓ A LA SEU SOCIAL

Aquesta famosa novel·la obra mestra del gènere d'aventures, escrita per l'escolès R.L.Stevenson, es va publicar cap a finals de l'any 1883 per l'editorial *Cassell and Company* que tenia la seva seu a *London*. Des d'aleshores se n'han fet prop de cinc-centes noves edicions en llengua anglesa, s'ha traduït prolíficament a un gran nombre d'altres llengües, ja sigui de forma íntegra o en adaptacions diverses, amb les il·lustracions escaients de cada època; l'obra ha passat al cinema, al teatre, a la televisió, al món dels còmics, a la xarxa i a tota mena d'enginys i jocs electrònics...

La raó d'aquesta llarga efervescència és molt senzilla: *L'illa del Tresor* ha captivat els lectors de totes les edats i de totes les èpoques. Joves i adults hi troben prou al·licients per esbrinar segons les experiències de vida de cadascú la complexitat de la condició humana, allò que sembla que perdura en el pas dels temps.

La col·lecció que s'exposarà està formada per una cinquantena d'exemplars de *L'illa del Tresor*, ben diversos pel que fa tant a contingut –traducció, adaptació, còmic, introduccions, notes, propostes didàctiques...– com a l'edició més menys curosa. Es pretén també mostrar el ric ventall d'il·lustracions i les diverses opcions escollides de lèxic i de construcció gramatical a l'hora de traduir, per exemple, un mateix paràgraf. A banda d'alguns exemplars en anglès i francès, la majoria són en català i castellà.

Antoni Poch i Comas

LA COL·LECTIVA

Després d'aquesta exposició monogràfica arribarà la tradicional Col·lectiva de Socis. Del 19 d'abril al 5 de juliol. Haurem arribat al nombre rodó de cinc. En el proper butlletí farà referència de totes les persones participants i temes que han exposat en les quatre exposicions anteriors. Us animo doncs a preparar col·leccions i apuntar-vos a la cinquena per mostrar-les.

Montserrat Anglada

NOTÍCIES DE FORA

INSPIRANT L'EURO CATALÀ

El Gremi de Filatèlia i Numismàtica emet una col·lecció de monedes i segells amb esdeveniments i figures de la història de Catalunya No són les monedes d'un estat català però les consideren les seves “precursoros”

L'arquitecte Antoni Gaudí, el pintor Ramon Casas i els escriptors Montserrat Roig, Caterina Albert (Víctor Català), Enric Granados i Josep Maria Folch i Torres disposen des d'ara d'un petit homenatge en forma d'euros. El Gremi de Filatèlia i Numismàtica de Catalunya, amb l'aprovació de la Generalitat, ha presentat una nova col·lecció de monedes i segells commemoratius basats en icones de la cultura i la història catalanes. No són els diners i els segells de la Catalunya independent, però sí “precursors del que podrien ser les monedes i els segells propis de Catalunya”, segons el president del gremi, Alejandro Serrat, que va expressar, durant la presentació, el seu desig perquè algun dia “arribin a tenir valor legal”, tot i que va insistir a explicar que són una sèrie commemorativa i, per tant, sense curs oficial. De fet, les mateixes monedes, que van des d'1 cèntim fins als 2 euros, duen un gravat en català, castellà, anglès i francès que deixa clar que són de prova. Tot i això, si Catalunya acaba esdevenint un estat independent, “tindran un valor molt alt”, va indicar Serrat. Les monedes, tant les de cèntim com les d'euro, recullen també la Caputxinada de 1966 i el projecte Episcopus del Bisbat de Vic, que recorda, entre d'altres, la mort de Torras i Bages i l'episcopat d'Oliba, a més d'una emissió especial de 2 euros de Pau Claris per recordar la proclamació de la República Catalana el 1641, fa 375 anys. Tot plegat per commemorar efemèrides d'aquests esdeveniments i personatges il·lustres.

Gerard Artigas - Barcelona

MONEDA DIGITAL PRÒPIA A UCRAÏNA

El Banc Nacional d'Ucraïna ha fet saber que s'està plantejant crear la seva pròpia moneda digital per reduir la incertesa de les monedes virtuals. És evident que si ho fan seria un pas previ a una societat sense diners físics. Si ho arriben a portar a terme seria una resposta als greuges lliberals que comporten els BitCoins com és la privacitat, ja que al ser una moneda emesa per l'Estat quedarien registrades totes les transaccions realitzades pels seus usuaris que perdrien el llibertinatge financer.

PAGAR EL TAXI AMB BITCOINS

Doncs si la Cooperativa Italiana Radio Taxi 3570 que ofereix els seus serveis a Itàlia i a Europa ha incorporat aquesta novedosa forma de pagament a totes les ja existents en el mercat bancari. A Hongria, Budapest Taxi va començar a oferir el servei mercès a CoinPay.

PACTE NACIONAL PEL REFERÈNDUM

El Pacte Nacional pel Dret a Decidir, a la que la nostra associació s'hi va adherir ha presentat la Memòria de les activitats dutes a terme i donar per acabat aquell Pacte. Alhora ha decidit continuar la defensa de la llibertat i la democràcia amb un nou pacte, ara anomenat Pacte Nacional pel Dret al Referèndum, al que més que probablement s'hi adheriran totes les entitats adherides al Pacte anterior, més quan aquest representa a un 85% de la ciutadania de Catalunya. Que la sort ens acompanyi, la judicialització política contra Catalunya s'aturi i puguem tots plegats i lliurement ser bons amics de tots els països veïns i llunyans fruit de la llibertat, la pau i la democràcia plena.

CENSURA A LES VINYETES CATALANISTES

Recerca de Josep Sauret

Per comprendre'n l'origen hem de fer un xic d'història. Espanya, que havia estat el primer país del món amb un immens imperi¹ al llarg del segle XIX en va perdre la major part. Cap a finals del segle li quedaven encara les illes de Cuba, Puerto Rico i les Filipinas. La situació interna d'Espanya era convulsa i el país no estava unit. Espanya que molt tímidament s'havia començat a formar a finals del segle XV, unint diferents regions sota la monarquia hispana dels Àustries amb característiques molt diferents², no s'havien unificat lleis fins el XVIII³ i mai va aconseguir tenir un estat nacional homogeni a l'estil del francès per exemple⁴. En paraules d'Ortega y Gasset⁵ "*no había un proyecto sugestivo de vida en común, un sentimiento colectivo mínimamente unitario*". Espanya era un país amb un Estat i una economia febles. Al llarg del segle XIX havia tingut tres Guerres Civils entre absolutistes i lliberals, i la revolució industrial va arribar tard i només a algunes regions. Malgrat tot la majoria de la classe dirigent i intel·lectual no era conscient del problema.

Així doncs, quan van aparèixer els primers moviments independentistes a les colònies que li quedaven, Espanya va cercar la solució militar que la va portar a una guerra amb els Estats Units⁶. La guerra es va perdre estrepitosament en poc temps, gairebé sense lluitar, degut a la diferència de potencial dels exèrcits i d'ambdós països. És l'anomenada guerra hispano-americana del 1898, que comença el mes de maig i acaba el juliol a Cuba i l'agost a Puerto Rico i Filipinas. El 10 de desembre es va signar a París el Tractat de Pau, Espanya perd la seva sobirania a Cuba, cedeix Puerto Rico als Estats Units i els hi ven les Filipinas per 20 milions de dòlars .

Aquesta situació crea una frustració nacional a Espanya, tot una presa de consciència de la realitat. Després de quatre segles ja no hi ha imperi.

És en moments de feblesa que reapareixen els problemes no resolts del passat i el que aquí ens importa és el que hem esmentat abans de la no existència d'un Estat nacional homogeni. A Catalunya apareixen moviments intel·lectuals per recordar les antigues glories d'abans de la unió amb Castella i polítics contra el centralisme i a favor de l'autogovern. Es produeix la unió d'aquests amb UNIÓ CATALANISTA que serà la que, per a la seva publicitat emetrà entre d'altres les vinyetes polítiques a les que ens referirem. Era una publicitat molt barata, només el cost de la vinyeta ja que la distribució anava a càrrec del *Servicio de Correos* oficial a l'enganxar-se al costat del segell de franqueig necessari.

A les vinyetes si representen imatges de l'opressió centralista, de personatges històrics catalans, de símbols com l'escut, les quatre barres, el patró Sant Jordi i de fets heroics i històrics. En poques paraules tot un compendi nacionalista català. Segons S. Nathan⁷ a Catalunya es van emetre unes 78 series, algunes amb diferents vinyetes, colors i tipus de paper.

Malgrat els intents de l'administració central per evitar la seva circulació, no ho van aconseguir ja que les vinyetes es van enganxar tant a l'anvers de les cartes, al costat dels segells oficials tal i com pretenien els emissors en clara contraposició a la normativa de la Unió Postal Universal que el 1891 a Viena⁸ prohibia aquesta pràctica, com al revers. Un dels sistemes més utilitzats per evitar aquesta publicitat, ja que no consta que mai es publicés una normativa nacional sobre el tema, va ser taxar la vinyeta que no s'acceptava. Il·lustrem l'article amb alguns exemplars de cartes i postals circulades, algunes amb aquestes inutilitzacions manuals.

¹ Excepte Brasil, tot centre i sud Amèrica inclòs Mèxic.

² Per exemple idiomàtiques, encara avui es parla el català, el basc i el galego amb independència de l'espanyol.

³ Decret de Nova Planta que Felip V, primer rei Borbó imposa als regnes d'Aragó, València i Mallorca i al Principat de Catalunya. El Decret deroga les seves lleis i institucions i se'ls apliquen les de Castella.

⁴ Encara avui el poder polític està al centre a Madrid i l'econòmic més a la perifèria: Catalunya, País Valencià i País Basc.

⁵ José Ortega y Gasset, 1883-1955, filòsof i assagista madrileny, diputat a la Segona República que va intentar resoldre el problema de la vertebració d'Espanya.

⁶ Els Estats units van recolzar els independentistes, fins i tot amb les armes, com al seu moment ho havia fet França enfront d'Anglaterra.

⁷ S. Nathan va ser un escossès casat amb una catalana que el 1976 va publicar *Spanish Separatist Stamps* a la *Spanish Philatelic Society*. És una recerca-catàleg de gran interès, recopilatori, tot i que amb el pas del temps han aparegut noves dades, és i serà una base imprescindible sobre aquest tema.

⁸ *Reglement de détail et d'ordre por l'exécution de la convention article XV paragraphe 1: Les cartes postales doivent être expéditées à découvert. Le recto est réservé aux timbres d'affranchissement... Des vignettes ou réclames peuvent être imprimées sur le verso.*

Circulada de Barcelona a França, obliterator d'origen a la vinyeta i als segells de curs legal.

Circulada de Barcelona a New York, obliterator d'origen tant a la vinyeta com al segell de correus.

Circulada de Barcelona a Girona, obliterator d'origen a la vinyeta i al segell de curs legal.

Circulada de Barcelona a Barcelona, postal oblitorada a origen tant les vinyetes com el segell de correus.

Circulada de Barcelona a Barcelona, en un sobre de carta de dol amb la vinyeta taxada per eliminar-ne la publicitat.

Circulada de Celrà a Blanes el 14 de novembre de 1900. La vinyeta de la sèrie núm. 2 està esborrada amb molta cura de no fer-ho amb els segells.

Circulada de Barcelona a Girona, amb publicitat de ELS QUATRE GATS taverna modernista freqüentada per artistes, tant la vinyeta com el segell estan oblitorats.

Circulada d'Anglaterra a Barcelona, obliterator d'origen a la vinyeta i als segells de curs legal.

LA BOTIGA DEL COL·LECCIONISTA

CATÀLEGS EXPOSICIONS 3€

Papers de Guerra
El Petit Príncep
Cotxes Scalextric, tot un món de col·leccionisme
Els Goigs de Terrassa
Herois de paper

PUNTS DE LLIBRE (8 SÈRIES DE 7 UNITATS) 2€

Xemeneies de Terrassa, 1a sèrie
Capgrossos de Terrassa, Sant Jordi 2013, 2a sèrie
Capgrossos de Terrassa, Festa Major 2013, 3a sèrie
Capgrossos de Terrassa, Sant Jordi 2014, 4a sèrie
Capgrossos de Terrassa, Festa Major 2014, 5a sèrie
Capgrossos de Terrassa, Sant Jordi 2015, 6a sèrie
Capgrossos de Terrassa, Festa Major 2015, 7a sèrie
Les 6 sèries dels Capgrossos . PREU ESPECIAL 10€

AUQUES (EDICIONS LIMITADES I NUMERADES) 3€

Festa Major de Terrassa 1929
XI Fira Modernista de Terrassa
A toc de pito de J. Morera

CALENDARIS DE BUTXACA (SÈRIES DE 8) 3€

Any 2013 dibuixos d'Antoni Sebastià i Querol
Any 2014 dibuixos de Pere Prat i Rius

SOBRES DE SUCRE (SÈRIES DE 6 UNITATS) 0,5€

Masies de Terrassa, dibuixos de Montserrat Font, 1a sèrie
Parc de Vallparadís de Terrassa, fotografies de M. Paraira, 2a sèrie
A toc de pito, dibuixos de Jacint Morera i Pujals, 3a sèrie
Fira Modernista de Terrassa, edició 2016, 12 sobrets en color 2 €, 4a sèrie

EL PETIT PRÍncep

DVD en llenguatge de signes català, 5€

MEDALLÍSTICA

Disposem d'algunes medalles commemoratives de ben diversos esdeveniments.
Properament us n'oferirem una relació i el preu.

MONEDES DE TERRASSA - FACSIMILS

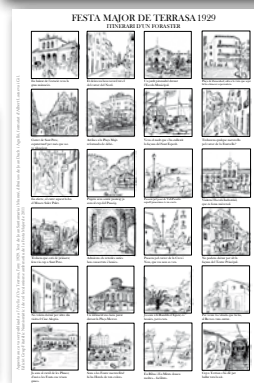
Augmentat del senyal de Terrassa incús i anepígraf, estampat el 1472, a la guerra dels Remences. 10€
Augmentats dels sisens d'aram encunyats a la Universitat forana de Terrassa durant la guerra dels segadors (1640-1652)

GOIGS

Santa Maria d'Ègara, 2013, 1 €
Sant Jordi, 2014, 1€
Sant Pere, sant Miquel i santa Maria d'Ègara, 2014, 5€.
Edició commemorativa i numerada quatre pàgines
Identitat de Catalunya, 1 €
Sant Fiacre, 1 €

PINS DE L'ASSOCIACIÓ 1,50 €

Pin escut amb corona, rodó del 40è aniversari,
Logo 2005-2006 coure, logo 2005-2006 platejat

En venda a la seu social, a la Fira-Mercat del pati històric del Museu Nacional de la Ciència i la Tècnica de Catalunya els dissabtes al matí. Per correu electrònic a elgrup@josoc.cat i a la seu de Col·leccionistes de Terrassa.

LES NOSTRES DÈRIES

Manel Ros Calsina entrevista **Santi Rius Casas**

“Sóc col·leccionista de records”

Santi Rius Casas (Terrassa, 1957) ha estat sempre *molt integrat a la nostra ciutat: va néixer a la clínica del doctor Joaquim Mundó del carrer Puignovell, va estudiar a l'Escola Social del senyor Artigues (posteriorment la Tecnos) i, finalment va cursar Enginyeria d'Organització Industrial a l'Escola d'Enginyers de Terrassa.*

El seu esperit inquiet i innovador el va portar a cercar empreses de software als Estats Units i al Canadà. Allà va tenir l'oportunitat de conèixer, entre d'altres, a Steve Jobs, Bill Gates o Paul Allen, els grans artífexs de la revolució informàtica que ha transformat les nostres vides. Des d'aleshores ha desenvolupat una gran activitat professional dins del món de les noves tecnologies de la comunicació, sempre de forma intensa i creativa. A més, ha sabut aprofitar els seus coneixements per posar en marxa nombrosos projectes solidaris i altruistes relacionats amb Terrassa. Amb raó, no es considera un col·leccionista convencional perquè la seva col·lecció principal tracta de qüestions... immaterials!

Ens podria fer cinc cèntims de la seva trajectòria professional?

En realitat, jo volia ser entomòleg perquè la meua afició de jove eren els insectes. Tenia pensat començar els cursos comuns d'enginyeria per passar després a uns estudis més específics d'entomologia però, finalment, vaig continuar aquí fins acabar l'enginyeria industrial. Curiosament, però, no he treballat mai d'enginyer. Vaig començar a treballar en un establiment d'informàtica de Barcelona i, al cap d'un temps vaig crear una empresa pròpia relacionada amb el món de la informàtica que va anar evolucionant de forma vertiginosa com tot el sector.

Com va viure el pas del món anterior als ordinadors a l'era digital?

Durant els anys d'estudiant no vaig treballar mai amb cap ordinador personal, per tant, la meua formació ha estat posterior i, bàsicament, de caràcter autodidacta. Al començament de la dècada dels anys 1980, em vaig adonar de la manca de programes informàtics i em va semblar una oportunitat que calia aprofitar, aleshores vaig començar a importar i adaptar diferents tipus de programes. Això em va portar a descobrir i distribuir el Corel Draw primer i després a Pixar on vaig conèixer l'Steve Jobs i em va agradar molt el seu pensament que calien empreses divertides si volíem fer coses innovadores i divertides. Poc després la meua empresa va editar el primer CD-ROM creat a Espanya amb una màquina d'impressió que vàrem portar d'Alemanya. Es tractava d'un CD amb una visita interactiva al Zoo de Barcelona.

Al llarg de la seva carrera professional sempre ha estat molt sensible a projectes relacionats amb Terrassa, oi?

Arran de la meua experiència positiva amb els CD-ROM vaig pensar que s'havia de fer-ne un dedicat a la nostra ciutat. Aleshores, l'any 1995, juntament amb l'historiador Xavier Marcet es va preparar un guió amb plànols, rutes, visites, audiovisuals i altres continguts de Terrassa. Gràcies a la col·laboració del Grup Cirsà i de diverses empreses i entitats vam ser la primera ciutat en disposar d'un CD interactiu que, actualment, ja s'ha convertit en una peça de museu!

Quina altra iniciativa destacaria relacionada amb Terrassa?

Una de les experiències més reeixides va ser el portal ciutadà Terrassa.net. Hi van participar moltes entitats i vam ser dels primers a tenir un perfil a Facebook però, finalment, després de la crisi de la Caixa d'Estalvis es va prendre la decisió de tancar un portal on la participació ciutadana es va demostrar que no era una utopia i crec que va ser una autèntica pèrdua per a Terrassa.

Des de fa uns quants anys el seu blog “Records de Terrassa” ha assolit un gran èxit i popularitat, quin va ser el seu origen?

Curiosament, quan el vaig començar l'any 2007, el meu interès principal no eren els “records de Terrassa” sinó era saber com es feia i es mantenia un blog. Aleshores, el que tenia més a l'abast era el CD que havíem fet de Terrassa i el vaig utilitzar per elaborar els primers continguts en forma d'articles o “post”. La meua sorpresa va ser que, sense fer-ne cap promoció, es va produir una gran reacció espontània de molta gent interessada en aquestes vivències personals. Alguns, fins i tot em van començar a enviar els seus propis records.

Després de quasi 10 d'anys d'experiència, quin és el seu balanç?

No cal dir que el balanç és molt positiu. He publicat prop d'un miler d'articles i el blog ha rebut més de 700.000 visites acumulades que em fan molta il·lusió ja que demostren que és un espai viu, però la veritat és que mai he cercat cap protagonisme personal, al blog ni tan sols hi consta el meu nom, només hi ha les meves inicials S.R.C.. Sempre he pensat que els records no són meus sinó de tots els que els han transmès o inspirat, encara que molts no vulguin citar tampoc el seu nom. Jo només sóc un col·leccionista de records.

Quins són els temes tractats més habituals?

Són molt variats però alguns dels més habituals són la riuada i nevada del 1962, el cinema, la Festa Major, documents antics, personatges coneguts i molts d'altres. Curiosament, el post més vist és el que reproduïx el poema “La nit de Reis” que va escriure Dolors Monserdà (1845-1919).

Els records també poden esdevenir un patrimoni personal molt sensible tant per experiències positives com negatives. Com gestiona aquests casos més delicats?

En el cas de possibles temes conflictius recomano ser molt prudent i evitar disputes personals. En el cas de possibles errors o inexactituds valoro molt els comentaris dels lectors que complementen o corregeixen alguns aspectes perquè això enriqueix molt tota la història. També m'emocionen molt les persones que m'han transmès vivències molt íntimes, com el cas d'una senyora que a la riuada del 1962 va perdre els seus familiars més directes.

A Terrassa tenim altres blogs també relacionats amb la història de la ciutat, manté algun tipus de col·laboració amb els altres blogaires?

Crec que som uns privilegiats perquè Terrassa és un cas únic en poder disposar d'aquests blogs tan actius i, en cap cas, considero que ens fem la competència sinó que col·laborem sense cap problema. A més a més, ens complementem molt bé: el blog de Joaquim Verdguer té un caràcter més històric i el de Rafael Aròztegui dona més importància a la investigació de les fotografies antigues.

Com es planteja la conservació de tots els records que ha recollit i que ara només estan disponibles a internet?

Per a mi, és molt important garantir la conservació de tot el material publicat, per això digitalitzo tots els documents i faig regularment dues còpies de seguretat que guardo en llocs diferents. Crec que tothom hauria de prendre mesures per evitar pèrdues que serien pràcticament irreparables. També tinc clar que al final jo no em quedaré res, tot el material haurà d'acabar passant a la ciutat a través de l'ajuntament, museus o arxius.

Vostè també està liderant el projecte de memòria personal anomenat “El llibre de la vida”, quines diferències hi ha amb els “Records de Terrassa”?

“El Llibre de la vida” és un projecte que pretén tenir un àmbit geogràfic molt més ampli i en el que es vol donar valor als records de cada persona. Un dels projectes més immediats és l'anomenat “Dolços records” que recollirà tota la informació possible sobre les pastisseries de Terrassa. L'objectiu és que es publiqui en forma de llibre però també esperem presentar-lo en altres formats més digitals. A banda d'això també hem posat en marxa uns tallers, amb la col·laboració de les escoles perquè els alumnes participin en la recollida de records dels pares i dels avis i un altre taller exclusivament dirigit a la gent gran. L'any passat vàrem fer una experiència pilot al barri del Roc Blanc amb uns resultats molt engrescadors.

Des de l'any 2012, és l'autor de la secció “El col·leccionisme a internet” del nostre butlletí, com valora l'experiència i quina relació manté amb la nostra Associació?

La veritat és que no sóc soci de l'Associació perquè mai m'he considerat un col·leccionista convencional. Tot i que he continuat una col·lecció de segells que va començar el meu pare i que tinc algunes col·leccions curioses com ara d'etiquetes de fruites, etiquetes de botigues de Terrassa o publicacions terrassenques, no tinc la mentalitat metòdica d'un col·leccionista, si alguna cosa em fa gràcia la guardo però tampoc les busco especialment.

Respecte la secció “El col·leccionisme a internet” he anat buscant temes que em semblaven curiosos o interessants i, cada vegada més, intento trobar alguna relació amb la nostra ciutat.

Com veu el futur del col·leccionisme des del món de les noves tecnologies de la comunicació?

Em sembla que la majoria de joves consideren el col·leccionisme una cosa antiquada encara que molts d'ells guardin objectes relacionats amb les seves aficions. Les noves tecnologies han canviat la forma de trobar-se i de comunicar-se, ara tot es fa través de xarxes socials i plataformes virtuals. Si es vol connectar amb aquest sector de la població caldria introduir-se en aquests mitjans. Si l'Associació s'anima a intentar algun projecte en aquest sentit, jo estic a la seva disposició.

EL COL·LECCIONISME A INTERNET

Per Santi Rius – srcterrassa@gmail.com

ESQUÍS ALTIMIRA, UNA MARCA D'ESQUÍS TERRASSENCA PER ALS COL·LECCIONISTES DEL MÓN DE L'ESQUÍ:

Avui dedicarem aquest especial a parlar del món de l'esquí en el col·leccionisme, però abans parlarem d'una història potser poc coneguda de la nostra ciutat i és que a Terrassa hi va haver un dels primers fabricants d'esquís de Catalunya i evidentment el primer artesà de la nostra ciutat que va ajudar amb els seus esquís a popularitzar aquest esport.

Estic parlant del Carles Altimira Codina, nascut a Terrassa l'any 1912 al carrer de Cantarer i fill de pares pagesos provinents de Sant Salvador de Guardiola. Va viure la seva infantesa al carrer de Sant Francesc, 84 en una casa que li deien a "Cal Colón" i en la que el seu pare (Salvador Altimira) hi venia el que cultivava al camp a més del vi que es feia al celler.

Aquest celler tenia dos pisos i justament en el de dalt és on ell va agafar la passió per la fusteria i on sembla que ja va practicar amb la idea de fer-se els seus propis esquís. La dèria per esquiar li va venir quan es va apuntar al Centre Excursionista de Terrassa juntament amb el seu germà en Jaume Altimira (conegut fotògraf de Terrassa).

Es veu que era un acèrrim catalanista i un gran apassionat de la muntanya i en particular a l'esquí de muntanya, a més de cultivar altres aficions com l'esperanto o el dibuix. Abans de la guerra civil va treballar un temps en el món del tèxtil però l'any 1936 va decidir apuntar-se voluntari a les "Milícies Alpines" (destinat al Regiment Pirinenc núm. 1 de la Molina) que després van ser disgregades per combatre en diferents punts del front. En una d'aquestes batalles hi va perdre el seu amic Argemí, de Terrassa. Segons explicava per poder avançar s'estiraven al terra i es tapaven el cap amb una pedra mentre les bales xiulaven pel seu costat. Un dia però, el desafortunat Argemí no va agafar la pedra i hi va perdre la vida.

En tornar del front va decidir obrir una fusteria al capdavant de la Rambla (1941) mentre ell vivia a la casa dels seus sogres del Carrer Bartrina 121 amb la seva muller i la seva primera filla. Aquest taller va durar poc temps ja que definitivament el va obrir a la carretera de Montcada 59 (l'any 1945), que és on encara avui el seu fill (en Joan Altimira, nascut l'any 1949) continua la tasca de fuster. Allí va començar a fabricar els esquís

amb la marca Altimira (el logo el va dissenyar ell mateix) i els seus primers clients van ser famílies més o menys benestants de la ciutat que podien pagar el que llavors valien (els més senzills costaven unes 340 pessetes i estaven gravats amb un impost de luxe del 20%). També va muntar el servei de lloguer d'esquís i venda d'accessoris per l'esquí, sota el nom comercial de "Deportes Altimira" i on, a més, oferia el servei de reparació i lacat. El que més s'havia que reparar d'un esquí eren les espàtules ja que sovint es trencaven i calia canviar-les.

En els albarans que encara es conserven podem observar que els noms dels clients pertanyen a famílies que a molts us sonaran: Pere Arch, Joan Costa, Francesc Duran, Josep M. Arias, J. Comas, Andreu Ventalló, Joan Illa o els Donadeu, Bacardit o Puig.

Val la pena fer un incís i indicar que en Carles Altimira va ser un destacat esquiador que va participar en nombroses competicions i en les que va aconseguir diversos premis. Destaquem els Campionats d'esquí de la Comarca del Vallès que es van començar a disputar l'any 1944 (la tercera edició va ser organitzada per C.E. de Terrassa).

L'any 1960 es va obrir a Terrassa la botiga d'esports "Els Alpinos" i tot i que durant uns anys van conivir,

poc a poc les novetats en els materials dels esquís que incorporaven el laminat de fusta amb els que ell no podia competir, ja que no disposava de cap màquina per poder laminar la fusta, va fer que decidís deixar la fabricació pròpia. Tot i així, el servei de reparació i de manteniment dels “Alpinos” durant molt de temps el va seguir donant ell. Pel que sembla els darrers que encara va fer van ser de l'any 1963 i es van tractar d'uns esquís més amples i curts que llavors començaven a estar de moda (com uns precursors dels Carvin). Poc després deixava ja la fabricació dels seus estimats esquís i desapareixia així una marca mítica en el món de l'esquí català.

Alguns dels models d'esquís elaborats per en Carles Atimira tenien una puntera característica, que no trobem en cap altre esquí i eren fets de fusta massissa de freixe corbada, degut a la seva resistència i flexibilitat tot i un intent de fer-ne amb fusta de Hickory que va importar dels EEUU i que en la pràctica va resultar que pesava massa. Els primers esquís tenien els cantells de fusta i degut a que amb la fricció es gastava ràpidament hi va incorporar cantells de metall collats amb cargols a les arestes inferiors dels esquís per tal d'ajudar a tallar la neu i que llisquessin millor.

Els pals de fusta també els fabricava ell mateix i els primers tenien el cercle de canya amb tires de cuir i posteriorment ja es van fer d'alumini. Les fixacions que incorporaven eren de marques estrangeres: Ruade, Aniorte, Kandahar i Attenhofer i els acabats eren la fusta de color natural envernissada i l'escut on predominava el blau turquesa, el vermell i el negre.

L'any de la nevada, el desembre del 1962 molts dels esquís que surten a les fotografies de Terrassa encara eren de l'Altimira i en algunes d'elles hi surt ell i el seu fill, que van anar a esquiar als 4 vents.

El 17 de setembre del 1998 va morir a causa d'un infart produït segurament per la seva afició a fumar. Els cigarrets Celtes, els caliquenyos i les Faries van jugar una mala passada al pioner de la fabricació d'esquís a Terrassa. Agraïxo al seu fill, Joan Altimira, que m'hagi facilitat aquestes dades del seu pare.

Als afeccionats al col·leccionisme del món de l'esquí els donarem ara algunes adreces imprescindibles per visitar, ja que aquest és també l'objectiu d'aquest espai avui dedicat monogràficament a Carles Altimira. Començarem per Espanya visitant el Museu de l'Ajuntament de Cercedilla on es fa un homenatge al seu gran campió, Francisco Fernández Ochoa <http://www.cercedilla.es/museo-del-esqui/>

Si voleu passar una estona entretinguda us recomano visitar un espai pels records anomenat <http://www.nevasport.com/retro-ski/> on hi trobareu des de publicitat antiga dels primers esquís fins la història dels materials emprats en el món de l'esquí.

En la part internacional us recomano una visita al museu d'Oslo <http://www.skiforeningen.no/holmenkollen> en què es mostra l'evolució de la fabricació i la tècnica de l'esquí des de la prehistòria. Com a curiositat hi trobareu material de les expedicions polars de Nansen i Amundsen. I d'aquí passarem a Colorado, als Estats Units, per visitar <https://www.skimuseum.net/>

I acabem amb unes petites dades històriques: la paraula esquí prové de la paraula noruega ski (skith) que significa “tros de fusta tallada” i ja a l'edat de pedra els caçadors es posaven unes fustes als peus per caminar per la neu i poder caçar. L'esquí més antic que s'ha trobat és de Vis, Rússia (6000 a.C.).

AGENDA

VENC, CANVIO, DONO, BUSCO, COMPRO...

Aquesta secció és gentilmente oberta als vostres anuncis breus: envieu-ne el text a elgrup@josoc.cat

GENER 2017						
Dilluns	Dimarts	Dimecres	Dijous	Divendres	Dissabte	Diumenge
						1
2	3	t e	4	5	t e f	6
7	8	t e	9	10	t	f
11	12	t rj	13	14	t	f
15	16	t e	17	18	t e	f
19	20		21	22		23
24	25		26	27		28
29	30		31			

FEBRER 2017						
Dilluns	Dimarts	Dimecres	Dijous	Divendres	Dissabte	Diumenge
		t e	1	2	t e f	3
4	5	t e	6	7	t e	f
8	9	t e rj	10	11	t e	f
12	13	t e	14	15	t e	f
16	17		18	19		20
21	22		23	24		25
26	27		28			29

FIRES, MERCATS, TROBADES...

vegeu: www.eltroc.org

FIRA-MERCAT D'INTERCANVI, PROMOCIÓ DEL COL·LECCIONISME I ANTIGUITATS

Tots els dissabtes de 10h. a 14h. al pati històric del Museu Nacional de la Ciència i la Tècnica de Catalunya, Rambla d'Ègara, 270 de Terrassa GPS: N - 41° 33' 58" E - 2° 00' 27"

SEU SOCIAL

Oberta els dimecres i els divendres no festius de 2/4 de 6 a 2/4 de 9. El mes d'agost no hi ha activitats.

INTERCANVI SOBRES DE SUCRE

El quart diumenge de cada mes, llevat de juny, juliol i agost a la seu de l'Associació de 10 a 2 del migdia. Accés pel carrer Torres Garcia s/n - Centre Cultural Terrassa.

Postals Costa Brava

Lluís Varés, 667 403 682

Intercanvi i compra de plaques de cava

Jaume Bou, 639 374 919

Terrassa FC, tota mena d'objectes, fotografies, documents

Josep Manuel Gómez

Tel.: 639 304 381 - 937 349 190

Sobrets de sucre, intercanvi

Miquel Paraira

Tel.: 690 665 392 - 937 855 565

mparaira@yahoo.com

Segells

A bon preu, de gairebé tot el món.

Alfonso Morales, 635 781 429

eltioaquiles49@gmail.com

Goigs, intercanvi i/o compra

Francesc Comellas, 609 935 713

m Mercat

t Trobada

f Fira, mercat d'intercanvi

ln Intercanvi mensual sobrets de sucre

e Exposició

rj Reunió junta

Publicació periòdica informativa de
l'ASSOCIACIÓ DE COL·LECCIONISTES DE TERRASSA
Rambla d'Ègara, 340 2a (Centre Cultural Terrassa) 08221 Terrassa
Cel: elgrup@josoc.cat - Fax: 937 805 299
GPS: N - 41° 33' 58" E - 2° 00' 27"
Dipòsit Legal B-28609-2011
ISSN 2014-3265 ISSN Internet 2014-587X

L'Associació Grup Filatèlic, Numismàtic i de Col·leccionisme de Terrassa no es fa responsable dels punts de vista expressats en els articles signats pels seus autors ni els comparteix necessàriament. Alhora, recomana i n'autoritza la seva difusió sempre que se n'indiqui la procedència.

Seguint el compliment de la LO 15/1999, de protecció de dades de caràcter personal, l'informem que les seves dades personals de què disposem estan incorporades a un fitxer amb la finalitat de permetre la gestió social de l'associació amb els seus socis. Aquest fitxer, de titularitat i responsabilitat de l'Associació, pren totes les mesures necessàries per garantir la seguretat i confidencialitat. Li comuniquem el seu dret a accedir, rectificar, oposar-se, i si escau, cancel·lar les seves dades personals del fitxer del qual som responsables mitjançant un correu adreçat a elgrup@josoc.cat, o per correu postal a la nostra seu social.